

Asia: VN/24649/2023

Ositusvaateen vanhentuminen; arviomuistio

Säätelyn tarpeellisuus

Lausuntonne:

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua oikeusministeriön lausuntopyyntöön ositusvaateen vanhentumista koskevasta arviomuistiosta.

Maanmittauslaitos esittää asiassa seuraavaa.

Ositusintressin huomioon ottaminen on tarpeen monissa ratkaistaviksi tulevissa lainhuutoasioissa vuosittain. Erytisen tyypillinen tilanne on se, kun itse kirjattava saanto perustuu ositukseen. Kysymys voi tällöin olla joko avioero-osituksesta tai jäämistöosituksesta. Ositusintressi on kuitenkin otettava huomioon, kun saantona olisi vain perinnönjako. Perittävältä on voinut jäädä leski tai hän on voinut olla aikaisemmin avioliitossa, jolloin ex-puolison tai aikaisemman puolison perillisten ositusintressi on otettava huomioon ennen kuin perinnönjako oikeusperusteena voidaan myöntää lainhuuto. Lisäksi silloin, kun saanto perustuu testamenttiin, on usein arvioitava testamenttisaannon pätevyys suhteessa sellaiseen tahoon, jolla mahdollisesti on ositusintressi testamentin tekijän jäämistöön.

Kun kuolinpesän varallisuuteen sisältyy kiinteistö, josta jakamattoman kuolinpesän osakkaat ovat tehneet oikeudellisia määräämistoimia, esimerkiksi ovat luovuttaneet kiinteistön tai hakevat siihen kiinnityksiä, kaikkien kuolinpesän osakkaiden on oltava osallisina sanotuissa toimituksissa. Tällöin ositusintressi vaikuttaa siten, että leski ja myös elossa oleva aikaisempi tai aikaisemmat puoliset ovat kuolinpesän osakkaita, jos avio-oikeutta ei ollut suljettu avioehdolla pois ja jos ositusta ei ole toimitettu. Näin kuolinpesään kohdistuva ositusintressi voi olla valvottavana lisäksi esimerkiksi kiinteistöjen kaupoissa eikä pelkästään kuolinpesään kohdistuvissa jakotoimituksissa. Tällöin on aina varmistuttava siitä, että kaikki kuolinpesän osakkaat, myös ne, joiden osakkuus on avio-oikeudellinen ja ositusintressin kautta, on merkitty kauppakirjaan luovuttajiksi ja että he ovat olleet luovutuskirjan tai luovutusvaltakirjan allekirjoittajina osallisina luovutusta tehtäessä.

Avio-oikeuden ja ositusintressin kautta tullut kuolinpesän osakkuus on valvottava lisäksi haettaessa jakamattomalle kuolinpesälle selvennys-lainhuutoa kuolinpesään kuuluvaan kiinteistöön. Kuten lainhuutoihin yleensäkin, myös kuolinpesälle myönnettyyn selvennyslainhuutoon liittyy lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin ns. positiivinen julkinen luotettavuus. Kolmannet saavat luottaa siihen, että selvennyslainhuudossa on lueteltu tarkasti kaikki kuolinpesän osakkaat. Vireillä oleva hanke edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoitamisen edistämisestä tulee vaikutta-maan tässä yhteydessä.

Sikäli kuin sanotut tahot ovat esimerkiksi myyneet kiinteistön, luovutus jää lähtökohtaisesti pysyväksi, vaikka selvennyslainhuuto olisi haettu ja saatu esimerkiksi leski tai elossa oleva ex-puoliso sivuuttaen. Valtio vastaa ns. ankaralla korvausvastuulla näin syntyneistä taloudellisista vahingoista esim. osakkaalle, joka on virheen vuoksi sivuutettu kiinteistön luovuttajana ja vaihdantavastikeosuuden saajana.

Ehkä vielä edellä esitettyjä tilanteita useammin avio-oikeus ja ositusintressi on otettava huomioon kiinteistökirjaamismenettelyssä vallintarajoitusjärjestelmän kautta. Puoliso tarvitsee toisen puolison suostumuksen omistamansa kiinteistön myyntiin, jos kiinteistöä käytetään tai jos se on tarkoitettu käytettäväksi puolisojen yhteisenä kotina (AL 39 §). Vallinta-rajoitus jatkuu, kunnes ositus tai omaisuuden erottelu on toimitettu. Vallitseva tulkinta on, että vallintarajoitus jatkuu puolison ositusintressin ja osittain myös tulevan asumisintressin vuoksi osituksen tai erottelun toimittamiseen saakka, vaikka puoliso olisi avioeron jälkeen muuttanut pois yhteisestä kodista (Lohi, Aviovarallisuus-oikeus, 2016, s. 213–220). Vastaavasti leski tarvitsee puolisojen yhteisenä kotina kummankin puolison eläessä käytetyn kiinteistön myyntiin joko oikeuden luvan tai kuolleen puolison perillisten suostumuksen ja myös tämä vallintarajoitus jatkuu osituksen toimittamiseen saakka (AL 86 § 2 mom.). Jos ositusperuste oli syntynyt ennen 1.1.1988, suostumustarve kattaa periaatteessa edelleen kaiken puolisojen avio-oikeuden alaisen kiinteän omaisuuden, ei pelkästään yhteistä kotikiinteistöä. Lisäksi näin määräytyvä vallintarajoitus jatkuu osituksen toimittamiseen saakka. Vallintarajoitukset voivat siten tulla otetuiksi huomioon hyvin pitkän ajan kuluttua ositusperusteen syntymästä ja ovat kohteeltaan erilaisia riippuen ositusperusteen syntymisajankohdasta.

Tilanteen ollessa tämä lisäksi ositusvaateen menettämistä koskevat kysymykset nousevat ajoittain esiin Maanmittauslaitoksen kirjaamismenettelyssä. Erityisesti kiinteistökirjaamisen puolella osassa kiinteistöjä lain-huutopohja voi olla hyvinkin vanha ja sukupolvia lainhuudon saajan ja hakijan välissä useita. Tällöin lainhuutihakemuksen käsittelyssä joudutaan ottamaan kantaa myös ositusvaateen menettämiskysymyksiin. Samanlaista haastetta esiintyy jonkin verran myös huoneistokirjaamisen puolella, mutta huoneistojen omistustiedot ovat kautta linjan paremmin ajan tasalla kuin kiinteistöjen. Tämä johtuu erityisesti varallisuuden luonteesta ja arvosta. Huoneistot ovat pääasiallisesti varsin arvokkaita, kun maaomaisuuden piirissä voi olla esim. kaukana maaseudulla hyvinkin vähäarvoisia tai jopa täysin arvottomia kiinteistöjä. Lisäksi taloyhtiöiden hallintomekanismilla ja vastikkeenmaksuvelvoitteella on aikojen kuluessa varsin hyvin huolehdittu siitä, että huoneistot eivät ole jääneet pitkiksi ajoiksi ilman omistajaa.

Edellä kuvattu käytäntö perustuu kirjaamisviranomaisen omaan sisäiseen linjaukseen, joka on jouduttu tekemään käytännön syistä. Ositusperusteen vanhentumiseen liittyvää sääntelyä pidetäänkin erittäin kannatettavana, tarpeellisena ja vallitsevaa oikeustilaa selkiyttävänä.

Maanmittauslaitoksessa on tosin tiedostettu haasteellisuus, joka liittyy siihen, että ositusvaade ei vanhene. Jos kysymystä tarkastellaan kapeasta asiakasnäkökulmasta vain rekisteröitävän kohteen ostajana ja myyjän näkökulmista, niin huomiotta jää kokonaan ositusten kokonaan tekemättä jättämisestä tuleva haaste, jota ongelmaa kirjaamisviranomaisen ei ole aiheuttanut asianosaisten keskinäisiin aviovarallisuussuhteisiin tai perintöomaisuuteen liittyviin varallisuussuhteisiin. Konkludenttiseen osittamisvaateeseen liittyvään luopumistulkintaan liittyy se oikeudellinen heikkous, että tilanteessa taho, jolla on asiassa oikeudellista intressiä, jää asiassa kuulematta. Kirjaamisviranomaisessa näissä tilanteissa tehty vastaantulo ns. asiakasnäkökulmasta ei poista sitä seikkaa, että valtion viranomaisen virheestä ”kumpuava” tuottamuksesta riippumaton ns. ankara vahingonkorvausvastuu voi realisoitua tällaisella tietoisella kirjaamisviranomaisen tulkinnalla. Tämä huomioon ottaen kirjaamisviranomaisen yksin usein vain lainhuudon tai muun rekisteröinnin hakijaa suosiva menettely ja tulkinta ei kestä kriittistä oikeudellista tarkastelua. Asiakslähtöisyys ja byrokratian vähentäminen eivät ole kestäviä perusteita tietyn tahon, kuten ex-puolison oikeudellisten vaateiden ohittamiseen.

Ositusvaateen elementit ja sääntelytarpeen sisällöllinen rajaaminen

Lausuntonne:

Ositusvaateen vanhentumista koskevat oikeusvaikutukset olisi ulotettava lisäksi avioliittolain vallinnanrajoituksia koskevaan sääntelyyn, jos tällaiselle sääntelylle ylipäänsä edelleen katsotaan olevan tarvetta. Maanmittauslaitoksessa ymmärretään kuitenkin se, että eloon jäänyttä aviopuolisoa varten tarvitaan oikeudellista suojaa, kun puolisojen yhteinen asunto on ollut yksin kuolleen henkilön nimissä. Ns. heikomman osapuolen suoja asunnon tai asuinkiinteistön luovutustilanteessa, jolloin yhteisen asunnon luovutuksessa tarvitaan kohdetta omistamattoman puolison suostumus, on aviovarallisuussääntelyyn sisällytetty osa, jonka korvaaminen jollain muulla, yksin kiinteistö- tai huoneistokirjaamisen sujuvuutta edistävällä menettelyllä on tosiasiallisesti vaikeaa.

Avioliittolain vallinnanrajoituksia koskeva sääntely on nähty kiinteistökirjaamismenettelyssä ongelmalliseksi ja arkielämälle usein hyvin vieraaksi. Tavallisesti pariskunnat omistavat kiinteistöt nykyisin pääasiallisesti yhdessä. Lisäksi niissä tilanteissa, joissa omaisuus on vain toisen puolison nimissä, asuntolain on usein yhteinen ja edellyttää tosiasiallisesti osituksen tekemistä. Tilanteet, joita säännöksessä alun perin on tarkoitettu suo-jata, on nyky-yhteiskunnassa nähty kovin harvinaisiksi.

Voimassa olevassa oikeudessa avioliittolain (AL) 38 §:ssä tarkoitettu vallintarajoitus jatkuu avioeron tultua voimaan ja vielä senkin jälkeen, kun ei-omistava puoliso on muuttanut pois yhteiseltä kotikiinteistöltä. Vallinta-rajoituksen voimassa olo päättyy vasta osituksen toimittamiseen (AL 86 § 3 mom. ja HE 62/1986 vp.). Sääntö ei ole kovin hyvin yleisesti tunnettu, ja se aiheuttaa usein hankalia tilanteita kiinteistöjen ja huoneistojen kirjaamiskäytännöissä, jossa suostumusvaade tulee luovutuksen osapuolille monta kertaa yllätyksenä. Ongelmaa kärjistää se, että samaa kiinteistöä on ehkä käytetty yhteisenä kotina jo useamman, kiinteistöltä aikoinaan jo pois muuttaneen ex-puolison kanssa, jolloin suostumuksia saatetaan tarvita, ei ainoastaan viimeisimmältä puolisolta, vaan myös tätä aikaisemmilta puolisoilta. Maanmittauslaitos esittää harkittavaksi, onko enää nykyisin perusteltua, että avioliiton aikainen asumissuoja muuttuu avioeron sattuessa näin pitkään jatkuvaksi ositusintressin suojaksi silloinkin, kun ei-omistava puoliso on jo muuttanut yhteisestä kotikiinteistöstä pois. Mitä puolestaan asumissuojaan enää tuossa vaiheessa tulee, arkielämässä lienee hyvin poikkeuksellista, että nimenomaan sanottu eronnut puoliso asumissuojaan vedoten palaisi kiinteistölle asumaan ja omistava puoliso määrättäisiin jättämään kiinteistö hänelle. Olisikin selvitettävä, voitaisiinko ositusintressin suojasta tältä osin luopua, ja kun asumissuojaakaan ei todennäköisesti tuolloin enää tarvita, jolloin säädettäisiin, että AL 38 §:ssä tarkoitettu vallintarajoitus päättyisi avioeron tultua voimaan siihen, kun kiinteistöä ei enää de facto käytetä kotikiinteistönä. Se, että ositusvaateelle säädettäisiin vanhentumisaika, joka ulottuisi myös vallintarajoitukseen, tuo osittain selkeyttä vaihdantaan ja helpottaa kirjaamisiviranomaisenkin työtä. Edellä ehdotettu muutos selkeyttäisi tilannetta kuitenkin tosiasiaissa vielä selvästi enemmän kuin ositusvaateen vanhentumisajasta sääntely. Kiinteistöjen kirjaamiskäytännössä Maanmittauslaitoksen asianomaisessa operatiivisessa toiminnassa on oletettu, että koska säännösten tarkoitus on ensisijaisesti turvata asumista, ja kysymyksessä olevien henkilöiden asuminen voidaan selvittää väestötietojärjestelmästä, suostumustarvetta de facto arvioitaessa osituksen toimittamisella ei olisi relevanssia. Jos ositus on tehty, suostumustarvetta ei tosin tällöin tarvitse edes selvittää, mutta sama on vallitsevana käytänteenä lisäksi tilanteissa, joissa ei-omistava puoliso tai tämän perilliset ovat jo muuttaneet pois kiinteistöltä tai eivät ole siellä koskaan asuneetkaan.

Arviomuistiossa lähdetään siitä, että oikeus vaatia omaisuuden erottelua ei vanhentuisi samalla tavalla kuin ositusvaade. Asia aktualisoituu silloin, kun puolisoilla on avio-oikeuden pois sulkeva avioehto. Toisaalta voimassa olevaa avioliittolain sääntelyä on oikeuskirjallisuudessa tulkittu siten, että avioliiton aikana yhteisenä kotina käytettyyn kiinteistöön kohdistuva, ei-omistavan puolison asumissuoja jatkuu avioeron jälkeen ja vielä senkin jälkeen, kun ei-omistava puoliso on muuttanut pois sanotulta kiinteistöltä. Vallintarajoitus jatkuisi nyt erottelun toimittamiseen saakka. Maanmittauslaitos esittää, että lisäksi näissä tilanteissa etenkin vallintarajoitukselle säädettäisiin vastaava vanhentumisaika kuin on esitetty ositusvaateen vanhentumiselle, vaikka vanhentumista ei muutoin ulotettaisikaan kattamaan vaatimusta omaisuuden erottelusta. Jos silloin, kun puolisoilla on avio-oikeus toistensa omaisuuteen, vallintarajoitus päättyy ositusvaateen vanhentuessa, samalla

päätyy tosin ositusintressin suo-jaan liitännäisenä lisäksi kuulunut asumissuoja samana ajankohtana. Maanmittauslaitos katsoo, ettei ole perusteita sille, että avio-oikeuden puuttuessa, eli puolisoiden omaisuuksien erottelutilanteissa, asumissuoja jatkuisi pidempään kuin ositustilanteissa. Lisäksi Maanmittauslaitos esittää harkittavaksi, että myös erottelutilanteissa vallintarajoitus voisi päättyä avioeron jälkeen välittömästi, kun ei-omistava puoliso muuttaa pois kiinteistöltä, joka on ollut puolisoiden aikaisempi yhteinen koti.

Huoneistokirjaamisessa ei tarpeellisuutta puolison tai varhemmin kuolleen puolison perillisten suostumukselle omistuksen rekisteröinnin yhteydessä tutkita. Tähän on syynä huoneistotietojärjestelmästä annettuun lakiin sisältyvä, maakaaresta poikkeava sääntely. Avio-oikeuden ja ositus-intressin merkitys on tosin muissa yhteyksissä myös huoneistokirjaamisessa tutkittava, erityisesti, kun kysymys on perinnönjakoon tai testamenttiin perustuvista sanoista. Avio-oikeuden ja ositusvaateen vanhentumisella voi olla merkitystä näin lisäksi huoneistokirjaamisessa.

Vanhentumisaika ja sen alkaminen avioero-osituksissa

Lausuntonne:

Maanmittauslaitos pitää ehdotettua 10 vuoden vanhentumisaikaa riittävänä. Maanmittauslaitos lausuu lisäksi, että vanhentumisen tai sen katkeamattomuuden havainnoiminen sanotun kymmenen vuoden jälkeen olisi voitava tapahtua yksiselitteisesti ja riidattomasti. Arviomuistiossa ei nimenomaisesti käsitellä sitä, miten ositusvaateen esittämisen on tapahduttava, jotta vanhentuminen katkeaa. Arviomuistiossa tosin kirjoitetaan, että ositusvaateen esittäminen ei katkaise vanhentumista siinä mielessä, että tästä alkaisi kulua uusi vanhentumisaika. Maanmittauslaitos pitää tätä ratkaisua sinänsä kannatettavana. Arviomuistiossa on ilmeisesti tausta-ajatuksena ollut, että vanhentumista ei kertakaikkisesti katkaise se, että puoliso esittää ositusvaateen toiselle puolisolle, edes todisteellisesti. Sen sijaan on ilmeisesti edellytetty, että kymmenessä vuodessa avioero-tuomion antamisesta on haettava viime kädessä pesänjakajaa osituksen toimittamista varten, jotta ositusvaade ei vanhenisi.

Maanmittauslaitos kannattaa tällaista sääntelyä, mutta huomauttaa, tämä ei käy täysin selvästi ilmi arviomuistiosta.

Puolison olisi siis säädetyssä kymmenen vuoden määräajassa pantava vireille hakemus pesänjakajan määräämisestä, jotta ositusvaade ei vanhenisi. Tämä tarkoittaa mm. kirjaamisen menettelyn kannalta sitä, että silloin kun tietyssä saannossa, tyyppinsä ja muiden olosuhteidensa vuoksi, on arvioitava tietyn tahon ositusintressi, mutta tästä ei esitetä selvitystä vanhentumiseen vedoten, kirjaamisviranomaiselle voidaan toimittaa pesänjakajan määräämiseen toimivaltaisen tuomioistuimen todistus siitä, että pesänjakajaa ei ole haettu. Jos vanhentumisaika on alkanut kulua ja siitä on yli kymmenen vuotta, kirjaamisviranomaisen voisi tällöin varsin yksiselitteisesti lähteä siitä, että vanhentuminen on tapahtunut.

Maanmittauslaitos pitää perusteltuna, että vanhentumista sovelletaan myös ennen sitä koskevan lainsäädännön voimaantuloa tapahtuneisiin avioeroihin. Perusteltuna voidaan pitää arviomuistiossa esitettyä kantaa, että näissä tapauksissa vanhentuminen tapahtuisi kymmenessä vuodessa lainsäädännön voimaantulosta lukien.

Avio-oikeuden vanhentuminen jäämistöosituksissa

Lausuntonne:

Maanmittauslaitos lausuu, että yleisenä tavoitteena olisi oltava, että kuolinpesät jaettaisiin kohtuullisessa ajassa. Kuten lisäksi arviomuistiossa il-maistaan, Suomessa on myös tällä hetkellä huomattava määrä jakamattomia kuolinpesiä. Yksi syy tähän on nimenomaisesti se, että kuolinpesiä ei jaeta lesken vielä eläessä.

Arviomuistiossa ehdotetaan, että ositusvaateen vanhentumista ei ulotettaisi tilanteisiin, joissa ositusperusteena on puolison kuolema. Maanmittauslaitos lausuu tähän, että samalla menetettäisiin eräs tärkeä kannustin sille, että kuolinpesät jaettaisiin nykyistä useammin. Jos oikeudenmenetyksen vaara nähdään kuitenkin tältä osin liian suureksi, oikeuspoliittisesti voi olla perusteltua tehdä arviomuistiossakin esitetty raja.

Yhtenä tulkintakysymyksenä voidaan kuitenkin nostaa esiin se, että ositusperusteena sinänsä on ollut avioero, mutta puoliso kuolee ennen kuin ositus on toimitettu ja ennen kuin ositusvaade oli vanhentunut. Arviomuistiosta voidaan päätellä, että tällöin ositusvaade kuitenkin vanhenee kymmenessä vuodessa siitä, kun avioerotuomio annettiin. Puolison kuolema tässä välissä ei siten katkaisisi vanhentumista. Maanmittauslaitos pitää kantaa perusteltuna, mutta asia olisi kirjattava tekstiin nykyistä selvemmin vastaisessa valmistelussa, kuten toivottavasti saatavassa hallituksen esityksessä.

Soveltuminen omaisuuden erotteluun avopuolisoiden välillä

Lausuntonne:

Maanmittauslaitos pitää arviomuistiossa esitettyjä näkemyksiä tältä osin perusteltuina. Maanmittauslaitos lausuu kuitenkin tästä siten, kuin edellä on ilmaistu vallintarajoituksen päättymisestä erottelutilanteissa.

Vanhentumisajasta poikkeaminen

Lausuntonne:

Kirjaamisviranomaisen näkökulmasta tarve poiketa ositusvaateen vanhentumisajoista olisi äärimmäisen harvinainen poikkeustilanne. Siksi sen tosiasiallista tarpeellisuutta ja siten mahdollistamista lainsäädännössä olisi harkittava perusteellisesti.

Jos tähän kuitenkin päädytään, vanhentumisajasta poikkeamisesta olisi arviomuistiossa esitetysti sovittava kirjallisesti. Samalla Maanmittauslaitos lausuu, että sanottu sopimusmahdollisuus merkitsee de facto sitä, että kirjaamisviranomaisen olisi aina kuultava sitä puolisoa, jonka ositusvaateen on väitetty vanhentuneen. Pelkkä selvitys siitä, että pesänjakajaa ei ole säädetystä ajassa haettu, ei riittäisi, koska on mahdollista, että puoliset ovat sopimuksella poikenneet vanhentumisesta.

Tämän vuoksi ainakin kirjaamisen menettelyn kannalta olisi selkeämpää, että pelkkä kirjallinen sopimus vanhentumisajasta poikkeamiseen ei riitä, vaan sopimus olisi lisäksi talletettava tiettyyn säänneltyyn viranomaisen ylläpitämään rekisteriin. Sanottua mahdollisuutta on harkittu myös arviomuistiossa ja Maanmittauslaitos kannattaa tällaista ratkaisua. Arviomuistiossa on esitetty, että tarkoitettuna rekisterinä voisi toimia DVV:n ylläpitämä avioehtoasiain rekisteri. Tämä vaikuttaa lisäksi Maanmittauslaitoksen kannalta perustellulta. Kun poikkeamissopimuksen pätevyyden edellytyksenä olisi, että se olisi rekisteröity, kirjaamisen menettelyssä voitaisiin tukeutua toisaalta tuomioistuimen antamaan todistukseen siitä, että pesänjakajaa ei ole haettu ja toisaalta DVV:n antamaan todistukseen siitä, että poikkeamissopimusta ei ole rekisteröity. Maanmittauslaitoksessa nähdään, että sanotun tyyppiset viranomaisrekisterit olisi suunniteltava tai muutettava digitaalisiksi rekistereiksi, jolloin turvallinen ja luotettava asiointi viranomaisten kesken nopeutuisi, ja henkilöiden tekemät allekirjoitusvahvistukset jäisivät pois.

Vielä Maanmittauslaitos nostaa esiin kysymyksen, jota poikkeamissopimusten osalta ei ole arviomuistiossa käsitelty. Olisi selvitettävä, voivatko puoliset lisäksi sopia muusta vanhentumisajasta kuin säädetystä kymmenen vuoden ajasta. Edelleen on harkittava, voisivatko puoliset esi-merkiksi sopia, että ositusvaade vanhenee 20 vuodessa. Nyt on ilmeisesti lähdetty siitä, että sopia voidaan vain niin, että ositusvaade ei lainkaan vanhene eli siihen ei sovelleta laissa säädettyä vanhentumisaikaa. Kun sopimus on tehty ja mahdollisesti rekisteröity, ositusta voidaan vaatia kuinka pitkän ajan jälkeen tahansa. Jos tätä on tarkoitettu, tämä on hyvä tuoda nykyistä selkeämmin esiin jatkovalmistelussa.

Avio-oikeuden vanhentumisen vaikutukset

Lausuntonne:

Maanmittauslaitoksella ei ole huomautettavaa arviomuistiossa esitettyyn.

Kolmannen osapuolen oikeudet

Lausuntonne:

Maanmittauslaitoksella ei ole huomautettavaa arviomuistiossa esitettyyn.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lausuntonne:

Arviomuistiossa ehdotettua siirtymäsäännöstä pidetään välttämättömänä, jotta ennen lain voimaan tuloa tehdyt osituksetkin saadaan sääntelyn piiriin ja ositusvaateen esittämiseksi varattu aika niidenkin osalta jossain kohdin katkeamaan. Siirtymäajalla tosin saadaan erillisiä haasteita kirjaamisen menettelyyn nyt käytössä olevaan 30 vuoden vanhentumisaikaan nähden siltä osin, voidaanko sen soveltamista siirtymäaikana jatkaa uuden lainsäädännön rinnalla. 30 vuoden määräaikaan liittyen on esitetty jo aikaisemmin lausunnossa joitain huomautuksia.

Pitkään hoitamatta olleiden asioiden käsittelemisen ja ratkaisemisen on oltava kuitenkin edelleen mahdollista uudesta lainsäädännöstä ja siihen liittyvästä siirtymäajasta huolimatta, eikä olisi tarkoituksenmukaista ryhtyä hylkäämään hakemuksia pelkästään tällaisen uuden epäselvää tilannetta selkiyttävän lainsäädännön voimaantuloon liittyvän seikan vuoksi.

Muuta

Lausuntonne:

Maanmittauslaitos toteaa, että vastaisessa selvittelyssä on kiinnitettävä huomio lisäksi kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvaan sääntelyyn. Jos puolisoitten aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan muuta kuin Suomen lakia, vanhentumissääntelyä ei liioin ilmeisesti voida soveltaa sanottuihin puolisoihin. Maanmittauslaitos pitää tärkeänä, että näihin liittyviä kysymyksiä käsitellään tulevassa selvittelyssä.

Mikkonen Soile
Maanmittauslaitos - Pääjohtaja Pasi Patrikainen ja maanmittausneuvos
Markku Markkula